Nr. 7 November 1998

Sjakkleksa

TROMSØ 19 18 SJAKKLUBB

Vi er nå godt i gang med skolesjakk på to skoler. Her ser vi noen av de yngste elevene på Gyldenborg skole stille opp en oppgave fra "Spill Sjakk 1". Skolesjakk drives nå på to skoler, nemlig Gyldenborg og Bjerkaker skole. Vi har til sammen 27 elever som møter opp jevnt og trutt. Fremmøtet er ganske stabilt, så interessen er det ingenting å si på. Vi har to lærere på hver skole. Frank Remman og Jon Kristian Røyset underviser på Gyldenborg skole, mens Frode Bull Jæger og Pål Nikolai Røyset underviser på Bjerkaker skole. Selv om deltagerantallet er skuffende lavt, så må vi nå forsøke å gjøre vårt beste for å snu det til vår fordel. Vi er tross alt i gang, så det er da noe.

Side 11

Klubbmesterskapet 1998

Klubbmesterskapet er nå mer enn halvspilt. Som vanlig i en konradturnering er det svært jevnt. I mesterklassen har Trond Romsdal skaffet seg et fattig halvpoengs ledelse. Klasse 1 og klasse 2 er enda jevnere. I begge klassene er ledelsen delt. I nest øverste klasse er det Roald Storslett og Jens Otto Jensen som er à poeng, mens Asmund Johansen og Inge Henriksen står helt likt i klasse 2. Det siste er svært gledelig da det er snakk om nye medlemmer. Ofte er det tøft for nye medlemmer, men Asmund og Inge vil begge være med.

Side 4

Sjakklefsa

Tromsø Sjakklubb
Sommerfeldtsgate 75
9009 Tromsø

Redaktør: Jens Otto Jensen
Varden 170
9018 Tromsø
jensoj@breivika.vgs.no

Faste medarbeidere:
Jens Otto Jensen, Trond Romsdal, Tron Walseth, Kjell Magne Johnsen og Frode Bull Jæger.

Bidragsytere i denne utgaven:
Jan Sigmund Berglund, Jon Kristian Røyset og Frank Remman

Sjakklefsa gis ut første klubbkveld i hver måned, men ikke i juli og august. Prisen pr. nummer er kroner 20,- Abonnementspris for ikke medlemmer er kr. 250,- pr. år.

Innhold:

Redaktørens fil..... 2
Lederen ved tastaturet..... 3
Klubbmesterskapet 1998..... 4
Teorispalten..... 8
Tromsø Sjakklubbs Ungdom..... 11
Partispalten..... 12
Ishavssjakken..... 22
Styret informerer..... 23

Redaktørens Fil

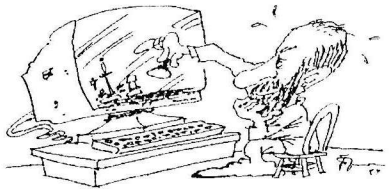

Sjakklefsa har fått en ny medarbeider og det er med glede at redaktøren byder Kjell Magne Johnsen velkommen. Han har allerede i planlegningen av dette nummer bevist at han pålitelig og effektiv. Hans sjakkunnskaper kommer også godt med, og det blir ikke minst spennende å følge ham videre i det pågående klubbmesterskap.

Redaksjonen av Sjakklefsa har hatt en evaluering og har besluttet at vi i det nye år vil utkomme med bare 8 nr. Der er flere årsaker til dette. Det har flere gange vært vanskelig å overholde tidsfrister og bl.a. dette nummer er først blitt ferdig i siste stund.

Vi vil fremover jobbe mer målrettet og det blir forhåpentlig til glede for både leserne og medarbeiderne av Sjakklefsa. Vi vil dog stadig forsøke å være så aktuelle som mulig. Således at man som leser av Sjakklefsa vil kunne holde seg oppdatert med alt som skjer rundt Tromsø sjakklubb.

Til slutt vil jeg enda en gang oppfordre alle til å levere stoff til Sjakklefsa. Er der nået du er misfornøyd med i klubben eller har du spilt et bra sjakkparti så ta kontakt.

Lederen ved Tastaturet

Ved Trond Romsdal

"Sjakk og data er som skapt for hverandre". Dette er noe vi sjakkspillere stadig får høre. Mange av oss har da også benyttet datamaskinen i en eller flere forbindelser med sjakk. Den mest vanlige er nok i form av en sparringspartner og sjakkamerat når motstandere ellers mangler. De mest kjente spilleprogrammene er nok Fritz, Genius, Rebell og Chessmaster. Dette er programmer som man skal installere på sin vanlige hjemmedatamaskin. Tidligere var det jo ganske vanlig med sjakkcomputere som registrerte trekkene ved at man flyttet brikkene på et brett. I den tiden var tyskproduserte Mephisto en klar vinner. Mephisto lager fortsatt sjakkcomputere, men må i dag se seg klart slått av sjakkprogrammer til bruk for PC. En sjakkprogram er vel og bra, og fungerer utmerket når man ellers ikke har noen å spille mot. Likevel vil jeg hevde at sjakkprogrammene aldri vil nå den menneskelige motstander til knærne som spillepartner. Det hjelper ikke at det finnes sjakkprogrammer i flere varianter og med styrkeforhold fra "pudding" til stormester. Dette begrunner jeg først å fremst i sosiale forhold. Det er rett å slett mer hyggelig å spille med en menneskelig motstander som er mer uforutsigbar en computeren. Dessuten har computeren en håpløs egenskap. Den spiller gjerne opp den samme stillingen flere ganger. Riktignok har de mest avanserte programmene fått en lærefunksjon som gjør at den vil spille noe annet etter noen trekk. Likevel ganske kjedelig. Det siste er å benytte datamaskinen til å spille sjakk med andre over Internett. Det mest vanlige treffstedet er ICC eller Internett Chess Club. Også dette går ei stund, men etter hvert blir man lei også dette. Til tross for at det arrangeres seriøse turneringer på ICC synes jeg denne formen for sjakk er dårlig, og personlig foretrekker jeg å gå på kafé å få meg noen lynpartier i stedet. Den eneste formen for sjakkspill over datanettet jeg har noe glede av er å sende mine postsjakk trekk ved hjelp av E-post. Det er billigere enn porto, og her sitter jeg likevel ikke ansikt til ansikt med min motstander.

Når det gjelder postsjakken er den også i ferd med å miste noe av sin sjarm på grunn av datamaskinen. Imidlertid er det de som ikke bryr seg om hvordan motstanderen kommer frem til sine trekk, men ser på hvert parti som en ny utfordring uansett hvem som sendte trekket. Jeg er blant disse, men nå spiller jeg på et nivå som gjør at computerne fortsatt har lite å stille opp med. Faktum er at i postsjakk kan man flytte på brikkene, gjøre notater å jobbe seg systematisk frem mot sitt neste trekk. Har man mer enn 2300 – 2400 i rating (jeg har 2431), så er computerne rimelig sjanseløse fortsatt. Det er da også de som setter computeren til å stå å analysere en stilling i 2-3 døgn i håp om å få noe bra ut av den. Jeg har selv forsøkt dette, men det viser seg ofte at det går i stå for den allerede etter 10-12 timer. Da blir varianttreet så vidt at computeren må stå i ytterligere uker for å trenge ned i dybden av stillingen. De raskeste Pentium II prosessorene klarer etter de nevnte 10-12 timene å trenge 14-15 ply (halvtrekk) ned i varianttreet, og det duger bare ikke på toppnivå. Likevel gjør datamaskinen de svakeste

fortsettelse side 7

Klubbmesterskap 98

Rapport etter runde 7

Ved Jan Sigmund Berglund

Tromsø Sjakklubb er ikke redd for å gå nye veier i forsøket på å tilpasse sjakk til sjakkfolket. Det kan vi bare se på alle de variantene vi har hatt av Konrad igjennom årene. Målet har hele tiden vært og kombinere det fleksible med et system som også gjør det attraktivt for spillerne å være med.

Denne høsten har vi valgt en variant av Konradsystemet der alle 11 rundene teller, men at man har mulighet for å ta inntil to frirunder med et halvt poengs bonus hver gang. Dette ser ut til å være et helt flott system så langt. De fleste spillerne må før eller siden ta seg en frikveld fra sjakken av ulike grunner, og risikerer ikke å bli akterutseilt av den grunn.

En annen fordel med Konrad-systemet er at det er vanskelig å stikke fra sine konkurrenter – spesielt i de laveste klassene. Mye poeng betyr god motstand, og stor fare for å bli kastet hodestups nedover listene igjen. La oss nå se hva som har skjedd i høstens turnering etter syv runder.

1	Trond Romsdal	M	2047	+WO	+09	+03	+05	+06	=04	= -	6.0
2	Pål Røyset	M	2075	+16	+19	-05	=03	+20	+17	+06	5.5
3	Rune Vik-Hansen	M	1766	+17	+18	-01	=02	= -	+12	+08	5.0
4	Lars Andreassen	M	1863	= -	+22	+19	+08	=05	=01	=07	5.0
5	Frode Bull Jæger	M	2010	+28	+12	+02	-01	=04	-06	+13	4.5
6	Jon Kr. Røyset	M	2106	+10	+23	= -	+16	-01	+05	-02	4.5
7	Jan S.Berglund	M	1979	=13	= -	= -	=12	+16	+18	=04	4.5

Gutta i mesterklassen har i stor grad plassert seg i øverste del av tabellen som man kunne forvente. Og med 4 runder igjen skulle 1,5 poengs forsprang ikke være umulig å ta igjen. Det er sett fra den teoretiske synsvinkel. I praksis har Trond nærmest vært utilnærmelig så langt. At han overspilte en god stilling og til slutt måtte kjempe for remis mot nytilskuddet Lars Andreassen var bra for oss andre i turneringa. Neste gang er det Pål som skal slåss med ham, og det spørs om ikke det kan bli meget spennende. Trond vant nettopp Harstad Open og virker som klubbens sterkeste spiller for øyeblikket, men hvem har ikke vært det i perioder i Tromsø Sjakklubb? I alle fall 4 andre blant de syv øverste er tidligere mestre i klubben. Holder imidlertid Trond på formen blir han i alle fall en vanskelig nøtt framover. Ok - gutta nå tar vi ham!!

8	Roald Storslett	1	1144	=09	+29	+20	-04	+13	= -	-03	4.0
9	Jens Otto Jensen	1	1454	=08	-01	-21	+27	= -	+16	+14	4.0
10	Asmund Johansen	2	0	-06	+11	-16	+30	-12	+22	+17	4.0
11	Inge Henriksen	2	0	-23	-10	+22	-14	+25	+24	+18	4.0
12	Tron Walseth	M	1839	+21	-05	= -	=07	+10	-03	=15	3.5
13	Frode Berntsen	1	1162	=07	-26	+23	+17	-08	+20	-05	3.5
14	Knut Are Hansen	2	903	-18	-17	+27	+11	+23	= -	-09	3.5
15	Kjell Magne Johnsen	M	1646	= -	= -	- -	- -	+19	+27	=12	3.5
16	Ivan Nygren	1	1195	-02	+28	+10	-06	-07	-09	+20	3.0
17	Parviz Elka	1	1338	-03	+14	+18	-13	+24	-02	-10	3.0
18	Robert Blomstereng	2	0	+14	-03	-17	+19	+21	-07	-11	3.0
19	Frank Remman	M	1634	+27	-02	-04	-18	-15	+21	+22	3.0

Roald er en av dem som hele tiden avanserer seg opp til han stanger i mesterveggen! Han har allerede to ganger møtt mesterspillere (for øvrig de to eneste tapene hans!) og topper klasse 1 lista sammen med Jens Otto. Roald er ikke bare en av klubbens mest aktive, han er også en av de mest framgangsrike! Og eldst er han også!! Må vi be om respekt! Lista nedover er ikke like ryddig som i øverste del, så her nedover finner vi også noen mesterspillere strødd.

Mest interessant i denne sammenheng er kommende Dr. Johnsen som har fått spillelyst igjen. Velkommen tilbake! Frank som har vært så fremad-stormende har krasjet litt i høst, men han kommer nok igjen! Ser ut til at han er i ferd med å komme opp fra kjelleren nå! Ellers er det interessant å se at Asmund Johansen klarer seg så bra som nykommer i klubben. Han spiller faktisk jevnt med flere klasse 1 spillere. Han er favoritt sammen med Inge til å vinne klasse 2 – helt klart.

20	Leif Hagen	1	0	= -	+27	-08	+21	-02	-13	-16	2.5
21	Kjetil Bergesen	1	0	-12	= -	+09	-20	-18	-19	= -	2.0
22	Stein Paulsen	2	0	= -	-04	-11	= -	+WO	-10	-19	2.0
23	Christian Samsonsen	1	0	+11	-06	-13	= -	-14	= -	- -	2.0
24	Karl Petter Jernberg	2	939	= -	= -	- -	+28	-17	-11	-25	2.0
25	Haris Zukanovic	2	0	= -	= -	- -	- -	-11	- -	+24	2.0
26	Thomas Robertsen	M	2030	= -	+13	= -	- -	- -	- -	- -	2.0
27	Svein A. Ausland	2	0	-19	-20	-14	-09	= -	-15	+WO	1.5
28	Geir Nilssen	2	891	-05	-16	= -	-24	= -	- -	- -	1.0
29	Terje Westerli	2	0	= -	-08	= -	- -	- -	- -	- -	1.0
30	Lene Johnsen	1	0	= -	= -	- -	-10	- -	- -	- -	1.0

Her i nederste del av tabellen finner vi mange som ikke har fått uttelling for alle de gode stillingene de har hatt. At Leif Hagen bare har 2,5 poeng stemmer liksom ikke med hva jeg så at han presterte mot Pål Røyset i runde 5. Pål sto absolutt ikke best, men rutine og dyktighet i tidsnøden berget favorittseier.

Kjetil Bergesen har vist at han har gode taktiske egenskaper, men manglende rutine gjør at han gang på gang overspiller de gode stillingene. Litt mer praktisk sjakk, og litt mindre romantisk spillestil, og flere av oss får juling i framtiden ..!

Fire runder igjen til å sanke poeng på!

Lykke til alle sammen!

Oppgaver *Ved Kjell Magne Johnsen*

Løsninger side 21

1

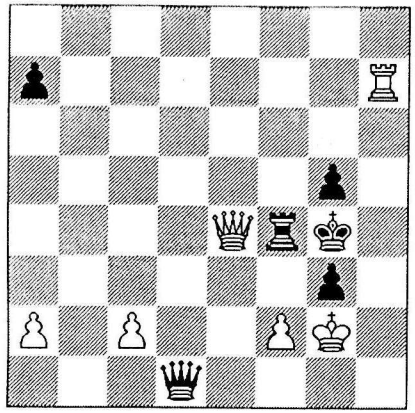

Hvit trekker og vinner

2

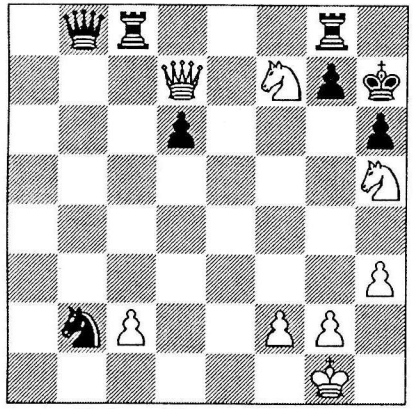

Hvit trekker og vinner

3

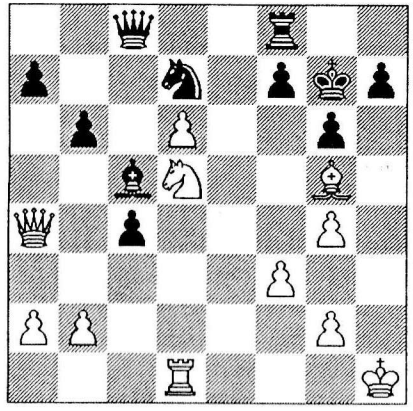

Hvit trekker og vinner

4

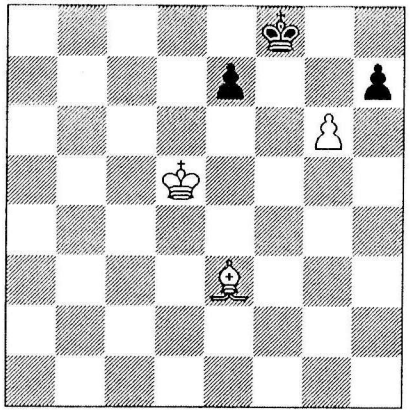

Hvit trekker og vinner

5

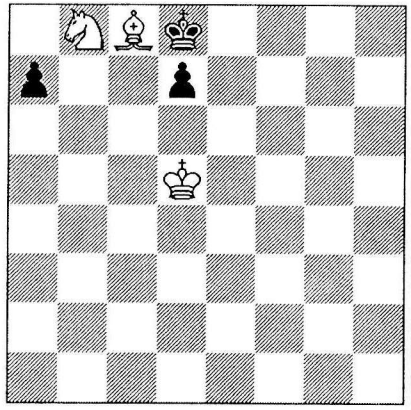

Hvit trekker og vinner

6

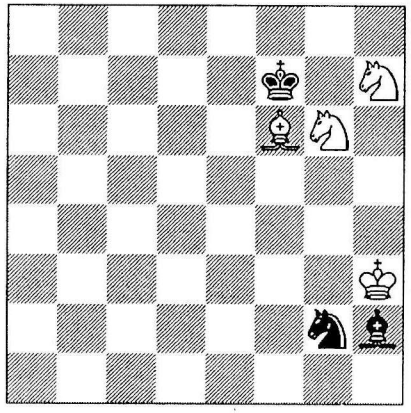

Hvit trekker og vinner

spillerne langt sterkere, og det betyr at vi får et mer kompakt styrkeområde.

Som vi vet blir nå de fleste sjakkturneringer avviklet ved bruk av et turneringsprogram. Gjør man de rette forholdsregler er dette svært positivt. Når deltagerne er registrert er det greit å trekke rundene, skrive ut bordkort og avvikle rundene i tur og orden. Disse programmene kan også være en forbannelse. Alle vi som har vært med å arrangere turneringer vet hva som kan skje om man ikke gjør skikkelige forberedelser på forhånd. Plutselig virker ikke datautstyret som det skal. Det kan være selve datamaskinen eller kanskje skriveren. Under nordnorsken ble vi plaget av en versjon av Turneringsservise som ikke virket som det skulle. Den viktigste forholdsregelen er derfor å gå over alt datautstyr som skal brukes dagen før turneringen starter.

Noen av oss benytter oss av sjakkdatabaser. En tid var Nicbase ledende, men i dag er det Chessbase som er det mest vanlige og det er nok også det beste programmet. Spesielt er det svært bra til å publisere partier og annet sjakkmateriale. Sjakklefsa publiseres blant annet ved hjelp av dette programmet. Likevel er det ikke alt som er best ved Chessbase. Det amerikanske programmet Chees Assistant har de overlegent raskeste søkerutinene. Det kan være viktig når vi får mange partier i databasene våre. I min hoveddatabase er det ca. 1.4 millioner partier. Det betyr at jeg kan bruke relativt lang tid på å finne de partiene jeg ønsker. Imidlertid har det ikke så rent lite å si hvor mange opplysninger du kan legge inn. Hvis jeg for eksempel skal søke etter stillinger med en ECO-kode tar det kun noen sekunder å søke gjennom alle disse partiene. Verre blir det hvis man skal søke gjennom alle partiene å finne for eksempel sluttspill med løper og bønder mot springer og bønder. Da kan det ta ganske mange minutter. Det fine med databaseverktøyene er at du ikke bare kan registrere partiene dine, men også analysere dem. Det finnes dessuten databaser hvor man kan trene opp taktiske egenskaper, sluttspillferdigheter eller andre deler av sjakken. I tillegg til å trene ulike faser av spillet finnes også multimedia presentasjoner som kan kjøpes for en relativt billig penge. Her finner man videoklipp fra viktige turneringer og intervjuer med sentrale stormestere.

At sjakk og data er blitt koplet så sterkt sammen skyldes ikke minst to store aktører i dataverden. Intel var for en tid tilbake hovedsponsor for World Cup. Intel er den største prossesor produsenten i verden. IBM er vel mest kjent i sjakkmiljøet for sin satsning på Deep Thought og senere Deep Blue. Dette var et prosjekt hvor man skulle lage en datamaskin og et program som var i stand til å slå verdensmesteren i en match. Det første programmet, Deep Thought, var helt sjanseløs. Senere ble maskinene kraftigere og for et par år siden lyktes man endelig å slå en rystet Kasparov. Programmet, Deep Blue, var en superdatamaskin som brukte flere prosessorer i såkalt parallell prosessering. Jeg mener å ha lest at det ble brukt 8192 prosessorer! Verdens raskeste datamaskin benytter over 65000 prosessorer og kan yte over 20.000.000.000 (20 mrd.) mikroinstruksjoner hvert eneste sekund! De fleste av dagens prosessorer bruker vanligvis 4 mikroinstruksjoner på å addere to tall.

Teorispalten

Ved Frode Bull Jæger

I dette nummeret av teorispalten avslutter vi serien om lang mot kort rokade i Siciliansk. Denne gang er det hvit som vinner partiene.

VM partiet mellom Spassky og Petrosjan er en klassisk demonstrasjon av et kongeangrep mot ei svekka kongestilling.

Klubbturneringspartiet mellom Røyset og undertegnede er et kampparti parti med en god del feil der Jon vinner til slutt.

I partiet mellom Adams og Svidler er det lærerikt å studere hvordan Adams først spiller aktivt på den fløya han har kongen. Etter at Svidler må forsvare seg der han normalt angriper går partiet over til et tematisk angrep med ulikefargede løpere.

Moskva 1969
Spassky,B
Petrosian,T [B94]

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 cxd4 4.♘xd4 ♘f6 5.♘c3 a6 6.♗g5 ♘bd7 Her er 6 ... e6 mer normalt. **7.♗c4 ♕a5 8.♕d2** Dekker g5 og forbereder lang rokade. **8...h6 9.♗xf6** Hvit gir løperparet for a vinne tid. Dessuten kan det nå bli farlig forsvart a rokere kort på grunn av angrepspunktet h6. **9...♘xf6 10.0-0-0 e6 11.♖he1** Hvit vil spille i sentrum for a tvinge svart til a rokere kort. **11...♗e7 12.f4 0-0 13.♗b3 ♖e8 14.♔b1 ♗f8** Svarts stilling er svart passiv, og at han har rørt en bonde i sin egen kongestilling gjør ikke akkurat problemene mindre.

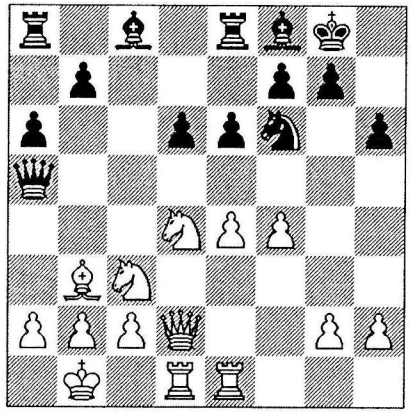

15.g4! Dette trekket er så opplagt at en god spiller (og i alle fall en dårlig!) kan spille dette på rein "feeling". **15...♘xg4** Svart følger 1700 talls sjakkmorallov om at man skal ta alt motstanderen ofrer. Men siden hvit trua med g5 (legg merke til bonden på h6!) var alternativet om mulig enda verre. **16.♕g2 ♘f6** [16...e5 17.♘f5 ♗xf5 18.exf5 ♘f6 19.fxe5 dxe5 20.♕xb7 ♗e7 21.♖g1 ♖ab8 22.♕g2 ♗f8 23.♘d5 ♘xd5 24.♖xd5+-] **17.♖g1 ♗d7 18.f5!** Åpner opp sårene som enda ikke er åpne. **18...♔h8 19.♖df1 ♕d8 20.fxe6 fxe6** [20...♗xe6 21.♘xe6 fxe6 22.♘e2 e5 hvit trua ♘f4. 23.♗f7 ♖e7 24.♖xf6 gxf6 25.♕g8#]

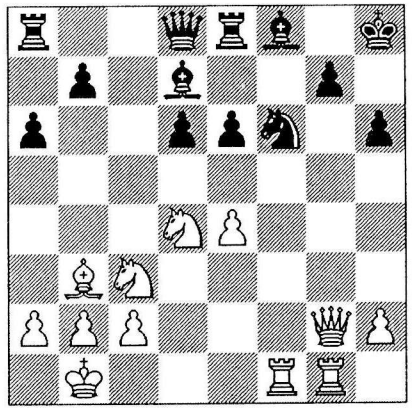

21.e5! Et tematisk trekk som frigjør e4 for springeren. **21...dxe5 22.♘e4 ♘h5 23.♕g6 exd4 24.♘g5 1-0**

Klubbmesterskap 98 runde 6
Jon K Røyset
Frode B Jæger [B99]

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 cxd4 4.♘xd4 ♘f6 5.♘c3 a6 6.♗g5 e6 7.f4 ♗e7 8.♕f3 ♕c7 9.0-0-0 ♘bd7 10.g4 b5 11.♗xf6 ♘xf6 12.g5 ♘d7 13.a3 I sjakklefsa nr 5 skrev jeg at jeg ikke likte dette trekket. Det gjør jeg fortsatt ikke selv om jeg tapte dette partiet. **13...♖b8 14.h4 b4 15.axb4 ♖xb4 16.♗h3** Svart har klart a åpne b-linja. Problemet til svart er at han ikke kan spille naturlige angrepstrekk uten at gi hvit taktiske sjanser. På 16 ... ♕b6 kan hvit spille 17.♘f5! På 16... ♘c5 er 17.f5! sterkt da svart ikke kan spille ♘e5. Derfor trur jeg nå at 16 ... ♕c5 er det beste trekket for å tvinge d4-springeren tilbake til b3 før jeg returnerer med dronninga til b6. **16...0-0** Jeg visste at trekket er spilt før, men følte meg alt annet en trygg på stillingene som oppstår etter 17.♘xe6! fxe6 18. ♗xe6+ ♔h8 19.♘d5 ♕c4! Etter 20.♗f5! trur jeg nå at hvit har de beste sjansene.17 ♘f5 er forresten dårlig på grunn av det enkle trekket 17 ... ♘c5 **17.g6?** Dette trekket er dårlig fordi det gir svart tilgangen til f6 feltet for løperen. **17...♘c5! 18.gxh7+ ♔h8 19.♕e3 ♕b6 20.♖hg1** Objektivt burde nok hvit ha spilt b3 da den offersekvensen som følger er alt annet enn korrekt mot beste motspill. **20...♖xb2 21.♖xg7 ♔xg7 22.♖g1+ ♔xh7 23.♕g3**

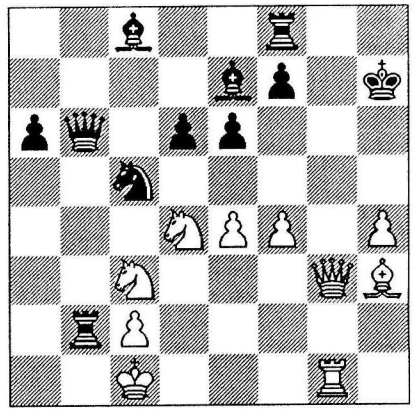

23...♘d3+ 23 ... ♗f6 som jeg trodde tapte direkte under partiet er faktisk et interessant alternativ da svart har flere "computertrekk" som f.eks. 24 e5 ♘e4 25 ♕g4 ♗g5 26 hxg5 ♔g7 som ser ut til a holde greit! **24.cxd3** [24.♕xd3 ♖g8 25.e5+ ♔h8 26.♖xg8+ ♔xg8 27.♘b3 ♖xb3 28.cxb3 ♕xb3 Bør vinne greit for svart.] **24...♕xd4?!** Her er 24 ... ♗f6 mye enklere da 25.e5 ♕b4 vinner lett. **25.♔xb2 ♗d7??** [25...♗f6 26.e5 dxe5 27.♕g4 ♔h6 28.fxe5 ♕xe5-+] **26.e5 ♖b8+ 27.♔a2 ♗g5**

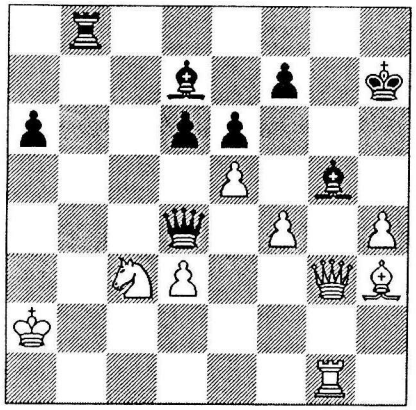

Et fikst blokadetrekk som jeg trudde var et "game over" trekk. Det er det forsåvidt og, problemet er bare at det er hvit som vinner partiet. **28.hxg5 ♔g8 29.g6 f6 30.♕h4 1-0**

Fontys98 Tilburg runde 5
Adams, M
Svidler, P [B90]
1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 cxd4 4.♘xd4 ♘f6 5.♘c3 a6 6.♗e3 Hvit spiller det såkalte engelske angrepet mot Najdorf. Ideen er å spille f3, g4, ♕d2, g5, 0-0-0, h4 og sette svart matt. **6...e5 7.♘b3 ♗e6 8.f3 ♘bd7 9.g4 b5 10.g5** Hvit spiller g5 for svart rekker a evakuere d7 med ♘b6. **10...♘h5 11.♕d2 ♘b6 12.♘d5!** [12.0-0-0 ♘c4 13.♗xc4 bxc4 14.♘a1 Ser ikke akkurat overbevisende ut for hvit] **12...♘xd5 13.exd5 ♗d7 14.♘a5 ♖c8 15.0-0-0 ♗e7 16.♔b1 0-0 17.c4!** Hvit spiller aktivt på den sidda han har kongen. Normalt er ikke dette særlig lurt, men grunnen til at han bør gjøre det her, er at han har mange offiserer som er aktive (♕d2, ♖d1, ♗f1, ♗e3, ♘a5). Svart sine brikker på e7 og h5 er og tilskuere på denne siden av brettet. **17...♘f4 18.h4 ♖e8 19.♗xf4 exf4 20.♘c6! ♕b6 21.cxb5 axb5 22.♕xf4 ♗xc6 23.dxc6 ♖xc6 24.♗d3**

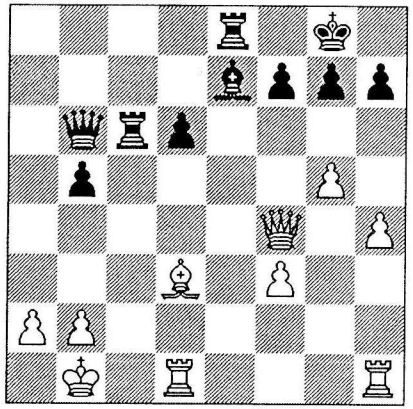

Etter mange avbytter kan hvit starte spillet på kongefløyen. Når man angriper er det og ofte en fordel å ha ulikefargede løpere da forsvareren ikke klare å dekke seg mot den angripende løper. **24...♖c5 25.♖he1 ♕c7 26.♕e4** Tvinger fram et angrepspunkt. **26...g6 27.f4 ♕d7 28.h5 ♖cc8 29.♕d5 ♖c5 30.♕e4 ♖cc8 31.hxg6 hxg6 32.f5! ♗xg5 33.♕g2 ♖xe1 34.♖xe1 ♕e7 35.♕g1 ♕f6 36.♖f1 ♕e7 37.♖e1 ♕f6 38.♖f1 ♕e7 39.fxg6 fxg6 40.♗xg6 ♔g7 41.♗f5 ♖f8 42.♕g4 ♕e3 43.a3 ♖h8 44.♗c2 1-0**

Moralen i denne artikkelen er følgende: Om du ikke vet hva du skal gjøre med hvit i en åpen sicilianer, så er det bare å rokere langt fulgt av å spille g-bonden fram til g4 så fort som mulig.

T. S. K. U.

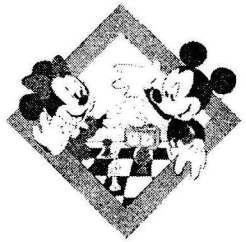

Ved Jon Kridtian Røyset

En av Tromsøs Sjakklubbs største og klareste målsetninger dette året har vært å sette igang tiltak som på sikt vil øke medlemsmassen i klubben. Noe som er veldig viktig fordi det vil gi klubben en sterkere og tryggere økonomi. Dernest er det et poeng at jo flere spillere vi er i klubben jo flere kan være med på å dra lasset. Altså gjøre en jobb når det trengs f.eks. ved et turneringsarrangement. Sist men ikke minst vil flere medlemmer gjøre klubben mer fargerik og kanskje enda mer interessant.

Nå i høst startet vi opp med skolesjakk ved to barneskoler. Gyllenborg skole og Bjerkaker skole. I utgangspunktet planla vi å starte opp på Mortensnes skole og Tromsdalen skole i tillegg. Det viste seg å være litt for ambisiøst tatt i betraktning hvor mange instruktører vi var og antall undervisningskvelder vi hadde til rådighet. Da bestemte vi oss for å droppe Mortensnes skole og satse på Tromsdalen skole siden det er en større skole. Da viste det seg at det var særdeles vanskelig å få pratet med undervisningsinspektør eller rektor ved denne skolen så tiden halte ut før vi kunne gå igang. Når vi så hadde fått klarsignal til å starte gjorde en rekke uheldige omstendigheter det umulig for meg å dra bort på skolen med informasjon til elevene om kurset og skriv hjem til foreldrene deres. Jeg vil herved beklage overfor Jens Otto som påtok seg bryderiet med kopiering som ikke ble til noen nytte.

Når det gjelder de to skolene vi er igang med undervisning på, må jeg si at jeg er skuffet over deltakelsen. På Gyllenborg skole hvor undertegnede og Frank Remman er instruktører er det 11 elever til sammen fra de tre yngste klassetrinnene. Og bare 5 elever fra de tre eldste klassetrinnene. Pål Røyset og Frode Bull Jæger er instruktører ved Bjerkaker skole. Her er deltakelsen enda dårligere. Seks elever blant de yngste og tre elever blant de eldste. Det er også skuffende å se hvor lite jenter som går på skolesjakkurs. Faktisk bare tre til sammen på de to skolene.

Muligens er hele kurset for dyrt og at vi ville hatt større oppslutning hvis det var billigere. Per elev betaler kr. 380,- for kurset og får da også boka Spill Sjakk 1 med på kjøpet pluss medlemsskap i Ungdommens Sjakkforbund. Det blei tidlig fattet vedtak om at instruktørene skulle ha lønn for å drive med skolesjakk. Vi vedtok da også en fordelingsnøkkel. Denne gikk ut på at av hele potten som kommer inn går 10% av pengene til Tromsø Sjakklubb for leie og slitasje av sjakkutstyr. 30% av pengene går til Tromsø Sjakklubbs Ungdom. Mens de resterende 60% fordeles på instruktørene. Det sier seg selv at det blir jammen ikke mange kronene man har igjen for å drive med skolesjakk. Når man først har sagt seg villig til å

Fortsettes side 21

Partispalten

Ved Tron Walseth

I dette nummeret av Sjakklefsa er det blanding av gammelt og nytt. Vi starter med en del partier fra klubbturneringa, og fortsetter med partier fra vårt rikholdige arkiv, denne gang partier fra høsten 1996 og våren 1997, samt et fra NNM i Bodø i 1996.

Det første partiet er Trond sitt vinstparti mot Frode fra runde 4 i Klubbmesterskapet. Frode og Kjell Magne har vært så vennlig å kommentere dette partiet, hvor Trond etter analysene sa at partiet var mye mer komplisert enn det han selv trodde mens han spilte.

Frode B. Jæger
Trond Romsdal [B46]

1.e4 c5 2.♘f3 e6 3.♘c3 ♘c6 4.d4 cxd4 5.♘xd4 a6 6.♗e3 ♘ge7 I Taimanovvarianten (♘ge7) prøver svart å bytte springer på d4 fulgt av en ny springer til c6. **7.♘b3 d6** 7...b5? 8.a4! b4? 9.a5 ♘xa5 10.♘a4 ♖b8 11.♘xa5 ♕xa5 12.♘b6 ♕e5 13.♘c4 +- **8.a4 b6 9.♗e2 ♖b8** Roms har lyst til å spille springeren til a5 for å bytte av brikkene som står i veien for hverandre. **10.0-0** Her er 10.f4 en ide da springeren kan gå til f3 med bonden på f4 **10...♘a5 11.♘d4 ♘ec6** 11...♘ac6 virker mer nøyaktig da 12.♘f3 ikke ser altfor imponerende ut. **12.f4** 12.♘f3 ser ut som et bra trekk, da svart har minst en springer for mye. **12...♘xd4 13.♕xd4 ♘c6 14.♕d2 ♗e7 15.♗f3** Sort har ikke noe press på e4-bonden og det ville derfor vært bedre å beholde løperen på e2 med press mot a6 og ev. b5. Hvit kunne spilt 15.Tab1 med planen b4 her. **15...0-0 16.♖ab1 ♕c7 17.b4 b5 18.♗e2** 18.axb5 er et sikrere alternativ for a unngå komplikasjonene som nå følger. **18...bxa4** 18...d5 med en gang var også mulig. **19.♘xa4 d5!** Et tematisk og sterkt brudd. **20.exd5 ♘xb4 21.c4 ♖d8 22.f5!?** Søker motspill på kongefløyen, ev. vil hvit ha to sammenbundne fribønder i sentrum etter 22...exf5. **22...exd5 23.f6 ♗d6 24.c5 ♗xh2+ 25.♔h1 a5 26.fxg7?** 26.♗d4 måtte spilles, men sort står best også etter 26...♘c6. Poenget er at 27.♕g5 ikke går pga. 27...♕g3! **26...♗e5! 27.♗h5 f6 28.♗g5?** Ser ikke at sort rolig kan ta på g7, nå att på til med tempo. Sort står imidlertid meget godt også etter 28.Lh6. **28...♕xg7 29.♗h4 ♗e6 30.♖be1 ♖f8 31.♘b6 d4 32.♗f3 ♔h8 33.♖a1 ♗g4 34.♖xa5 ♗xf3 35.♖xf3**

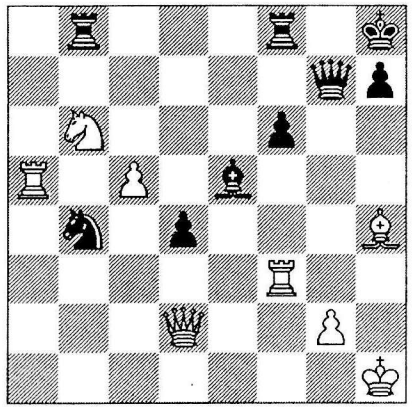

35...♘d5! Utnytter hvits svake førsterad. **36.♘xd5 ♕h6** Trond gjør det unødig komplisert. 36...♖b1+ avslutter med en gang etter for eksempel 37.♗e1 ♕h6+ 38.♔g1 ♕xd2. **37.♘f4?** 37.♕d1 er seigere, men sort skal vinne likevel. Selvfølgelig ikke 37.♕xh6?? ♖b1+ med matt i to. **37...♖b1+ 38.♔h2 0-1**
FBJ/KMJ

The Comeback-kid, Kjell Magne Johnsen viser her at den sjakklige fantasi ikke dør selv om man legger brikkene på hylla en stund. Det er Frank Remman som i 5. runde fra klubbmesterskapet får unngjelde i et fyrverkeri av et parti. Det er i etter analysene funnet ut at Johnsens springeroffer i det 12. trekk neppe er korrekt, men hva hjelper det når man ikke finner gjendrivelsen ved brettet?

Kjell M Johnsen
Frank Remman [B47]

1.e4 c5 Surprise, surprise, Frank spiller siciliansk! **2.♘f3 e6 3.d4 cxd4 4.♘xd4 a6 5.♘c3 ♕c7 6.g3** Ifølge Frode Bull Jæger er dette den beste oppstillingen mot Taimanov, som Frank tenker å spille. Dette fikk jeg (TW) vite før partiet mot Trond Romsdal i siste runde i NNM. Det Frode ikke sa, var at dette ikke skal spilles sammen med Le3. For de som er interesserte, kan man i det partiet se hvordan man effektivt stiller opp en tapsstilling uten å bry motpartens hjerne. **6...♘c6 7.♗g2 ♘ge7 8.♘b3** Kjell Magne ønsket ikke ♘xd4 fulgt av ♘c6. **8...d6 9.a4** Gjør det vanskeligere for sort å få motspill på dronningfløyen med ...b5. **9...b6 10.0-0 ♗b7 11.♖e1 g6?!** Dette ser veldig passivt ut.

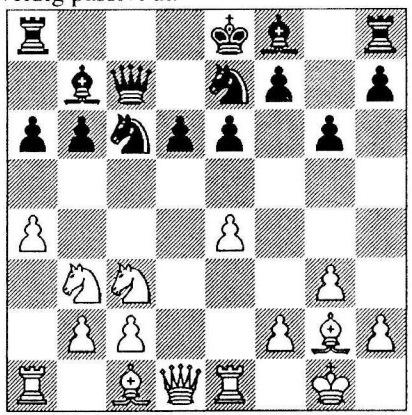

12.♘d5!!? Trekket prøver å utnytte sorts noe sene utvikling og at kongen fortsatt står i sentrum. Offeret er neppe korrekt, men det er svært vanskelig for sort å finne forsvar. **12...exd5 13.exd5 ♘a5?!** 13...♘e5 14.♗g5 (14.♖xe5 dxe5 15.d6 går ikke pga. 15...♖d8) Nå foreligger følgende varianter A) 14...0-0-0 15.f4 ♘c4 A1) 16.♗f6 ♖g8 A1a) 17.♕g4+ ♕d7 (17...♔b8 18.♕h4 g5 19.♗xg5 ♖e8 20.♕xh7 ♖g7 21.♕h8 og hvit har 3 bønder og initiativ for offiseren) 18.♕h4 ♘f5 19.♕xh7 ♗g7 20.♗xg7 ♖xg7 21.♕h3 ♘fe3 og sort står klart best. A1b) 17.♕d4 ♔b8 A1b1) 18.♗h3 ♖e8 19.♖e4 (19.♗g2 ♖c8) 19...♗xd5 20.♖xe7 ♗xe7 21.♗xe7 ♖xe7 22.♕xd5 ♘e3 23.♕d3 ♘xc2 24.♖c1 ♖e3; A1b2) 18.♖e4 18...♖c8. A2) 16.♕d4 16...♖g8 17.♗xe7 ♗xe7 18.♖xe7 ♕xe7 19.♕xc4+ A2a) 19...♕c7 20.♕d3 g5 (20...♖ge8 21.♘d4 og springeren flyttes til c6) 21.f5 ♖ge8 22.♘d4 ♖e5 23.♘c6 ♗xc6 24.dxc6 a5 og sort har en liten fordel, men det er vanskelig å komme videre. A2b)

19...♔b8 20.♘d4 ♖ge8 21.♘c6+ ♗xc6 22.dxc6 ♔a7 23.a5 ♕e3+ 24.♔h1 ♖e7 25.axb6+ ♕xb6 26.♗f1 med vunnet stilling for hvit.
B) 14...♖d8 15.♗f6 ♖g8 16.f4 ♘c4 (16...♘d7 17.♗h4 ♘c5 18.♘d4 med ideen å sette springeren på c6, samt ♖a3-c3(e3) ser lovende ut for hvit) 17.♕d4 g5 18.♗xg5 ♗g7 19.♖xe7+ ♕xe7 20.♕xc4 ♕e3+ 21.♔h1 ♗xb2 22.♖f1 og det er svært mye å spille om ennå. **14.♘xa5 bxa5 15.♗g5 f5** Hvis 15...0-0-0 så 16.♗f6 ♖g8 17.♖a3 17...♔b8 18.♖ae3 ♖d7 (18...♖e8 19.♕e2 og hvit får offiser tilbake) 19.♗h3 ♘f5 20.♖e8+ ♗c8 21.♕d3 ser forferdelig ut for sort, selv om han har offiser mer. **16.♕d4 ♖g8 17.♖a3?!** 17.♖xe7+! ♗xe7 18.♖e1 0-0-0 19.♖xe7 ♖d7 (19...♕c5 20.♕xc5+ dxc5 21.d6 ♗xg2 22.♖c7+ ♔b8 23.♗xd8 med vunnet tårnsluttspill for hvit) 20.♖e3 ♕b8 21.♕b6 ♖f7 22.♖c3+ ♔d7 23.♖b3 med overveldende hvit stilling. **17...h6** 17...♖g7 A) 18.♖c3 A1) 18...♕d7 19.♖ce3 ♖f7 De følgende trekkene er ugarderlige. (19...0-0-0 20.♕a7 er lett vunnet) 20.♗xe7 ♖xe7 21.♖xe7+ ♗xe7 22.♕h8+ ♔f7 23.♕xh7+ ♔f8 24.♖e6 med ♖xg6-g8 matt som ide. A2) 18...♕d8 19.♖ce3 ♖c8 20.♗h6 (20.♕xg7 ♗xg7 21.♗xe7 ♕b6 22.♗xd6+ ♔f7 23.♖e7+ ♔g8 24.♖e8+ ♖xe8 25.♖xe8+ ♔f7 26.♖e7+ ♔f6 27.♖e6+ ♔f7 28.♖e7+ med evig sjakk) 20...♖f7 21.♗xf8 ♖xf8 22.♖xe7+ ♕xe7 23.♖xe7+ ♔xe7 24.♕e3+ ♔f7 25.♕e6+ ♔g7 26.♕xd6 med vunnet sluttspill for hvit. B) 18.♖ae3 18...♖f7 19.♕h8 med trusselen ♖xe7 19...♔d7 20.♕xf8 ♖axf8 21.♖xe7+ ♖xe7 22.♖xe7+ ♔c8 23.♖xc7+ ♔xc7 er langt fra klart, men det er muligens en liten fordel til sort. **18.♗xe7 ♗xe7 19.♖ae3 ♔f7** ♕f6 var en trussel Frank ville gardere. **20.♖xe7+ ♕xe7 21.♖xe7+ ♔xe7 22.♕b6?** 22.♕e3+! avgjør. Hvit går til e6, og slår på d6. D-bonden er da svært farlig. **22...♗c8 23.f4?!** 23.c4 med ideen 24.c5 var bedre. **23...♗d7 24.♕xa5 ♖gc8 25.c3?** Her driver Kjell Magne systematisk og spiller bort mesterverket sitt!. Bedre er 25.♕d2 med sentralisering av dronninga. **25...♖cb8?** 25...♖ab8 26.♕xa6 ♖xb2 og det henger på a4 og c2. **26.c4 ♖c8** 26...♖xb2 27.♕c3 ♖b1+ 28.♔f2 ♖g8 29.c5 og hvit har bedre stilling. Sorts offiserer koordinerer ikke. **27.♗f1 ♖c5 28.♕c3 a5??** Hvit står godt nå, for eksempel 28...♔f7 29.b4 ♖c7 30.c5 (30.a5 ♖ac8 31.♕a3) 30...♗xa4 31.♕a3 ♗e8 32.c6 ♖ca7 33.♕e3 og hvit vinner uten problemer. I tidsnøden gjør Frank det ekstra enkelt. **29.♕g7+ ♔d8 30.♕f8+ 1-0** Frank ga opp da det ryker et tårn.

Robert Blomstereng slår sensasjonelt Frank Remman i 4. runde i klubbturneringa. Vi viser her bomben.

Frank Remman
Robert Blomstereng [E15]
1.d4 ♘f6 2.♘f3 b6 3.g3 ♗b7 4.♗g2 e6 5.c4 d5 6.♘bd2 c5 7.e3? Hvorfor systematisk svekke de hvite feltene på kongefløya? **7...♘c6 8.cxd5 exd5 9.0-0 ♗d6 10.♖e1 0-0 11.dxc5 bxc5 12.♘b3 c4!** Robert spiller mot d3. Trekket er ikke åpenbart, da det svekker d4 kraftig. Hvit får en fin springerplassering her. **13.♘bd4 ♘b4 14.♗f1 ♘e4!** Sort spiller på kongeangrep. **15.a3 ♘c6 16.♘xc6 ♗xc6 17.♘d4 ♗b7** Prinsipielt er det mer naturlig å spille løperen til d7, men Robert velger å overdekke d5. **18.♗d2 ♕f6**

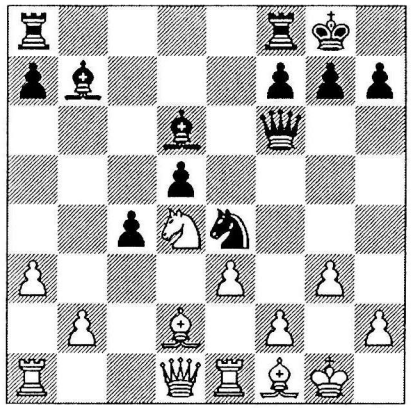

19.♖c1?? 19.f3 ♘c5 20.♗c3 ♕g6 med ideen h5-h4 er bekvemt for sort. **19...♕xf2+ 20.♔h1 ♕xd2 21.♕g4?** Når man skal gjøre noe, se til å gjøre det helt, ikke stykkevis og delt. **21...♘f2+** Frank mister dama her, og syntes det ikke er noe moro lengre.
0-1

I 5. runde i klubbturneringa får Knut Are virkelig sving på brikkene. Det er Christian Samsonsen som får unngjelde i et mønstergyldig kongeangrep av sort.

Christian Samsonsen,
Knut A Hansen [B50]
1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.♗c4 e6 4.0-0 ♘f6 5.♖e1 ♘c6 6.♘c3 6.c3 med ideen d4 i neste trekk gir mer mening enn det hvit spiller. **6...♗e7 7.d3 a6** Sort ønsker å spille b5. **8.a3 b5 9.♗a2 ♘d4 10.♘xd4 cxd4 11.♘e2 e5 12.c3 dxc3 13.♘xc3** 13.bxc3 ser mye bedre ut. Stillingen er litt fordelaktig for hvit, da bruddene d4 og a4 er tilgjengelige, og løperen på a2 har masse arbeid. **13...♗b7 14.d4 0-0 15.d5?!** Begraver løper på a2. **15...♘d7!** Sort blåser til angrep på kongefløya. **16.♕g4 ♗c8!** Denne løperen er ikke fullt så begravet som kollegaen på a2. **17.♖f1 ♘b6 18.♕e2 f5 19.♗b1?** 19.exf5 ♗xf5 20.♗b1 må prøves av hvit for å få vedlasset på a2 i spill. **19...f4! 20.f3 ♖f6! 21.♔f2 ♖h6 22.♔g1 ♖g6** 22...♗h4 23.-- ♗g3 24.-- ♕h4 25.h3 ♗xh3 på samme måte som avslutningen kan allerede spilles her. Knut Are har her en så god stilling at han må ha noen trekk å områ seg på. **23.♔h1 ♗f8 24.♕f2 ♖a7 25.♗d3 ♖f7 26.♖g1 ♖h6 27.♘d1 ♗e7!**

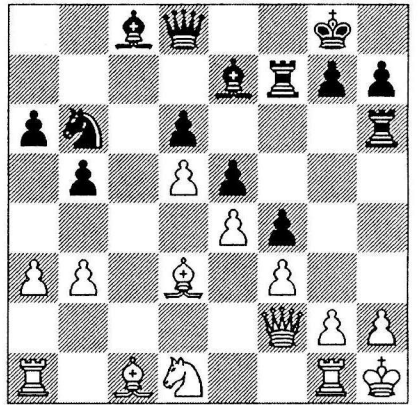

Her finner Knut Are Planen med stor P. **28.b3 ♗h4 29.♕e2 ♗g3 30.h3 ♗xh3! 31.♖f1 ♗d7+** Hvit ga opp, da

han så matten etter 32.♔g1 ♕h4 med matt på h1 i neste. **0-1**

Inge H. Spiller Evans gambit med stor suksess! I dette partiet forsøker Robert å stjele tårnet fra Inge, men dette viste seg å ikke være så lurt allikevel...

Inge Henriksen
Robert Blomstereng [C51]
1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗c4 ♗c5 4.b4!? Evans gambit! Hvit har scoret 3/3 med denne åpningen så langt i turneringen. **4...♗b6** Sort avslår gambiten og håper på et roligere liv enn etter 4...♗xb4 5.c3 hvor hvit med tempogevinst danner et klassisk bondesentrum med d4, samtidig som dronningen har fatt fri bane til b3 med sterkt press på de hvite feltene, spesielt mot f7. **5.b5** Captain Evans himself (som oppfant gambiten og spilte den for første gang i 1826) mente dette var det sterkeste trekket her, men selv om det er spillbart anbefaler åpningsteorien i dag 5.a4. **5...♘a5 6.♘xe5 ♘xc4?!** Dette trekket står ikke nevnt i min teoribok, 6... Sh6 regnes som det beste, men sort kan også spille 6... Df6 eller 6...Dg5 som begge besvares med 7.Lxf7+ med ville komplikasjoner. Nå blir sort stående bonde under uten kompensasjon. 6...♗d4? 7.♘xf7 ♕f6 8.♕e2 ♘xc4 9.♘xh8 ♗xa1 10.♕xc4 er dårlig for sort. **7.♘xc4 ♗xf2+?** Ved første øyekast ser dette ut som et meget lur kombinasjon, og det sterke datasjakkprogrammet Fritz 4.01 anbefalte (!) også dette trekket (i en ikke altfor dyp analyse riktignok) og mente hvit burde svare 8.♔f1? Henriksen så lenger enn både Blomstereng og Fritz og spilte... **8.♔xf2! ♕f6+** Sorts poeng: tårnet i hjørnet går tapt. **9.♕f3 ♕d4+ 10.♘e3 ♕xa1**

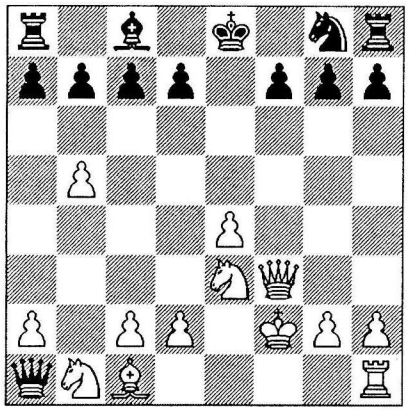

11.♘c3! Hvits poeng: hvordan skal dama komme seg ut? Nå begynte også Fritz og mislike seg. **11...b6 12.♖f1 ♗b7 13.♗a3** Dermed er partiet avgjort. Sort prøver litt til, men Henriksen styrer troppene med sikker hånd og levner ham ingen sjanser herfra. **13...♕xf1+ 14.♔xf1 ♘f6 15.♘ed5 ♘xd5 16.♘xd5 0-0-0 17.♕f4 d6 18.♔g1 ♖d7 19.♕e3 ♖e8 20.♕d4 f6 21.♕c4 ♔b8 22.♗b4! ♖f8 23.a4! f5 24.d3 fxe4 25.dxe4 ♖df7 26.h3 ♖d7 27.a5 ♖c8 28.a6 ♗a8 29.♗a3 h6 30.♘b4 c6** og sort ga opp. **1-0** En vakker avslutning kunne f.eks. vart 31.♘xc6+ ♗xc6 32.bxc6 ♖dd8 33.♕f7! ♖c7 34.♗xd6! ♖xd6 35.♕f8+ ♖c8 36.♕xd6+ ♖c7 37.♕d8+ ♖c8 38.c7+ ♔a8 39.♕xc8#

Nå kommer vi over i den historiske avdelingen. Partiet vi nå skal se, er hentet fra vårturneringa i 1997, hvor partiredaktøren spiller mot Samson i et franskparti. Partiet er preget av oppfinnsomhet fra begge parter.

Samson Hørgaard
Tron Walseth [C02]
1.e4 e6 2.d4 d5 3.e5 c5 4.c3 ♘c6 5.♘f3 ♕b6 6.♗e2 cxd4 7.cxd4 ♘ge7 8.♘c3 Et annet alternativ er 8.b3 Trekk er da 8...♘f5 9.♗b2 ♗b4+ 10.♔f1 med liten fordel til sort ut fra det lille jeg kan av teori. Dette var det jeg kunne av teori på dette. Varianten er bl.a. analysert av Nimzowitsch i begynnelsen av dette århundret. **8...♘f5 9.♘a4 ♕a5+ 10.♗d2 ♗b4 11.♗c3 ♗d7** Iflg Samson er her 11. - b5 mer vanlig. Trekket truer her Scxd4 med bondegevinst. **12.a3 ♗xc3+ 13.♘xc3 ♖c8** Hindrer 14. b4 p.g.a. 14. -Sxb4 15.axb4 Dxb4, og sort får offiseren tilbake med 2 bønder i pluss. **14.0-0 a6 15.b4 ♕d8!** Sort ønsker å angripe sorts sentrum. Det er vanskelig å få økt press mot d-bonden, så trekket er et ledd i en strategi om å flytte angrepet mot e5 istedetfor. Hvits spill her bærer preg av at han mangler plan. **16.♕d2 f6 17.♖ac1 0-0 18.♗d3 fxe5 19.dxe5 b5** Jeg liker ikke trekket. Trekket var rettet mot 20. b5, men dette er bare en tom trussel (tomme trusler og fulle folk ramler mest). Sort ønsker å aktivere løperen over på kongefløya, men dette lar seg ikke gjøre nå p.g.a. varianten 19...♗e8 20.♘g5 ♕e7 21.g4 med grisespill. Det burde ikke være nødvendig. I stedet er 19. - h6 en mulighet. **20.♘e2 ♘h4 21.♘g5 ♘xe5** 21...h6 ville vært et vakrere alternativ. Nå blir det taktiske komplikasjoner på brettet, og klaffen har begynt å røre på seg. I tidsnød skal man spille etter KISS-prinsippet(Keep It Simple, Stupid) **22.♗xh7+ ♔h8 23.f4** Sort truer her Dxg5, trekket er rettet mot den trusselen. **23...♘c4 24.♕d3 ♘e5** Ikke bra. Jeg så ikke hvits neste trekk, men klarer allikevel å holde liv i partiet. **25.♕h3** Her trakk Samson et lettelsens sukk. Men som de sier, it a in't over, it's just begun. **25...♖xc1** En dyd av nødvendighet, ellers går det en offiser. **26.♖xc1**

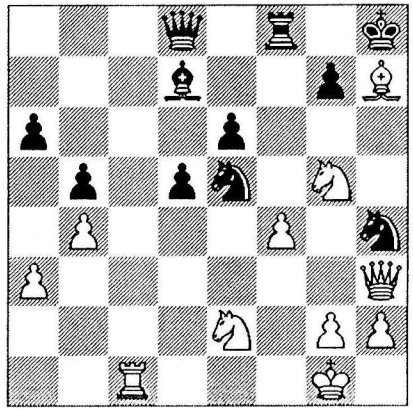

26...♖xf4 27.♘xf4 ♕xg5 28.♖f1 Her burde hvit istedet forsøkt å spille 28.g3 ♘hf3+ 29.♔h1 ♕h6 30.♕xh6 gxh6 31.♗c2 men det ser ut som om sort har tilstrekkelig komp for kvaliteten i de 2 bevegelige sentrumsbøndene. **28...♘ef3+ 29.♖xf3 ♘xf3+ 30.♕xf3 ♔xh7 31.♕d3+ ♔g8 32.g3 ♕e5 33.♔g2 ♗c6 34.♔g1 ♕e1+ 35.♔g2 d4+ 36.♔h3 ♗e4** Riktig felt, gal brikke. Klokka gikk ofseleg fort her, og all fornuft hadde forlatt undertegnede. Mye bedre er 36...♕e4 med ideen 37.♕xe4 ♗xe4 38.♘xe6 d3 og bonden stormer inn i større fart enn Vebjørn Rodal rett før polet stenger. Resten er meget skjemmet av stygge feil i tidsnøden. **37.♕xd4 ♗f5+ 38.♔h4 ♕h1 39.h3 g5+?? 40.♔xg5**

♗xh3 41.♕d8+ ♔h7 42.♕e7+ ♔g8 43.♕e8+ ♔h7 44.♕f7+ ♔h8 45.♘g6# Et sjakklig morsomt comeback, jeg har nesten ikke spilt turneringssjakk på et år, så dette partiet var sjakklig et oppmuntrende parti, selv om resultatet var så som så. **1-0**
KMJ

For ikke at det skal virke som om vi bedriver personforfølging, har vi lett fram et par vinstparti av Frank Remman. I det følgende parti fra klubbmesterskapet høsten 1996 spiller Frank et nydelig parti mot Viktor Fedin, hvor han på en flott måte motlegger Fedins aktivitet på dronningfløyen.

Frank Remman
Viktor Fedin [E67]
1.d4 ♘f6 2.♘f3 g6 3.c4 ♗g7 4.g3 Et favorittrek mot kongeindisk. Løperen skal til g2, hvor den fungerer ypperlig som både forsvarsbrikke og pådriver i sentrum. **4...0-0 5.♗g2 d6 6.0-0** Fra denne utgangsposisjonen har sort en rekke måter å utvikle brikkene på. Han kan f.eks. spille på fløyangrep med ♘c6, a6, ♖b8 og b5 eller spille via midten f.eks. c6, ♗f5 og ♘e4. Viktor spilte det vanlige: **6...♘bd7** Som forbereder e7-e5. **7.♘c3 a6** Avslører at sort ønsker å øve innflytelse både i sentrum og på dronningfløya. Min plan er å spille på sentrum og skaffe meg terregfordel. **8.♖e1 ♖b8 9.e4 e5 10.h3** Et nyttig trekk i slike stillinger som bl.a. hindrer sort i å få byttet av sin dårlige hvitfeltsløper mot min springer. **10...♘h5?!**

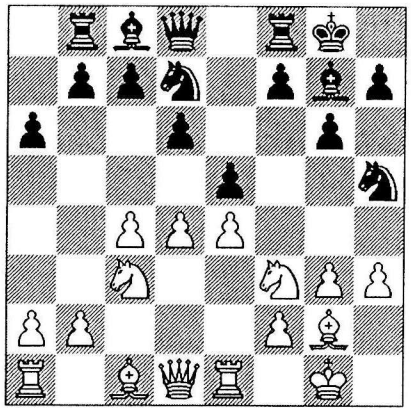

Det er vanskelig å se hvilken nytte springeren gjør ute på randen, spesielt siden bruddet f5 virker dårlig bl.a. på grunn av taktiske motlegginger mot h5 (se varianten etter neste trekk av sort). Han burde nok fulgt sin opprinnelige plan med 10...b5. **11.♗e3 b5** Med en springer på f6 hadde bondefremstøtet vært sterkere pga. press mot e4. 11...f5 12.exf5 gxf5 13.dxe5 dxe5 14.♘xe5 ♘xe5 15.♕xh5 og hvit har merbonde og bedre stilling, c4-bonden er tabu pga. ♗d5+. **12.cxb5 axb5 13.♕d2 ♖e8 14.♖ac1** Sikter seg inn mot svakheter på c6 og c7. Manøveren ♘c3 - d5 - b4 - c6 er en av planene. **14...♗a6?** Taper forsert minst en bonde, og overser hvits neste trekk, ellers ville sort prøvd c5. **15.♘d5 ♖c8 16.♕a5 c6 17.♕xd8** Og plutselig var jeg kvalitet over. Viktor hadde trolig regnet på 17.♕xa6 cxd5 18.♕xc8 (18.♕xb5 dxe4 19.♘g5 exd4 og initiativet er hos sort) 18...♕xc8 19.♖xc8 ♖xc8 20.exd5 ♖c2 med liten fordel til hvit. **17...♖exd8** Eller 17...♖cxd8 18.♘c7. **18.♘e7+ ♔f8 19.♘xc8 ♖xc8**

Det er ikke opplagt å vinne med kvalitet over, en må hele tiden være på alerten og finne gode trekk. Viktor vil nå benytte en hver sjanse til å grumse stillingen. Et forsøk vil trolig være å mobilisere bønderne f.eks. c5-brudd. Et slikt brudd må forberedes med ♗b7 pga. ♗f1 og a4. **20.♗f1!** Vanskeliggjør c5-bruddet og truer a4. **20...♗b7 21.d5** Dermed er sorts bønder kneblet. **21...♘hf6** Legg merke til at sort har brukt de to siste trekka på å rette opp etter 10...♘h5 og 14...♗a6. **22.dxc6 ♖xc6** 22...♗xc6 23.♗xb5 **23.♗xb5 ♖xc1 24.♖xc1 ♗xe4** Etter diverse avbytter er stilligen enda mer fordelaktig for hvit, bl.a. med to sammenhengende fribønder. **25.♘d2 ♗f5 26.♔g2 ♘d5 27.♘c4 ♔e7 28.a4** Fribønderne kan bli vanskelig å stoppe. **28...♗e4+ 29.f3 ♗d3 30.♗f2** Jeg ønsker å beholde løperparet en stund til, og sortfelteren er god å ha i diagonalen g1-a7. **30...♘b4** Nå er 30...♘c5 umulig p.g.a. 31.♘xd6 ♔xd6 32.♗xc5+ **31.♗xd7** Vinner bonde **31...♔xd7 32.♘xd6 ♗h6** Ser ubehagelig ut men det finnes ett trekk. **33.♖c3 ♗d2** Hva skjer nå? **34.♘xf7** Planen er å sope til seg flest mulig bønder for kvaliteten. **34...♗xc3 35.bxc3 ♔e6?** 35...♘c6 må da være bedre?! **36.♘xe5 ♔xe5 37.cxb4** Med tre bønders overvekt blir resten enkelt. **37...♔d5 38.b5 ♗c2 39.a5 ♗d3 40.b6 ♗a6 41.g4 ♔c4 42.♔g3 ♔d3 43.h4 h6 44.h5 gxh5 45.gxh5 ♗c8 46.♔f4 ♔c4 47.♔e5 ♔b5 48.♗e1 ♔a6 49.♔f6 ♗b7 50.♔g6 ♗xf3 51.♔xh6 ♗e4 52.♔g7 ♔b7 53.h6 ♔c6 54.h7 ♗xh7 55.♔xh7 ♔b7 56.♔g6 ♔a6 57.♔f7 ♔b7 58.♔e6 ♔c6 59.♗d2 ♔b7 60.♔d7 ♔a8 61.a6 ♔b8 62.♗f4+ ♔a8 63.b7+ 1-0**

Det følgende partiet er hentet fra NNM 1996. Her spiller Frank sort mot Johnny Haugen. Partiet er et eksempel på at Frank spiller aktivt på angrep, faktisk så aktivt at han til slutt står til tap. Bare en svindel i siste øyeblikk berger helpoenget til Frank.

Johnny Haugen
Frank Remman [D60]
1.d4 d5 2.c4 e6 3.♘c3 ♘f6 4.♘f3 c6 5.♗g5 ♗e7 6.e3 0-0 7.♗d3 ♘bd7 En svært vanlig åpning og svært solid oppstilling fra sorts side. I stedet for teksttrekket kunne jeg ha valgt 7...dxc4 siden jeg ønsker å spille b5 med tempo. Planen er å utvikle løperen via b7 og på et gitt tidspunkt spille c5. Hvit har nå muligheten til å forhindre min plan ved selv å spille cxd5, hvor det vanligste er å svare med exd5. Sorts plan blir videre å spille langs e-linja, og kjempe om å befeste nøkkelpunktet e4. **8.0-0 dxc4 9.♗xc4 b5 10.♗d3** 10.♗b3 er også spillbart. Vanlige fortsettelser for sort er bl.a. 10...a6 som forbereder c5 og ♗b7. Jeg velger en tredje mulighet, som er litt mindre spilt. **10...b4** Fordelene med trekket er underminering av hvits bønder som vanskeliggjør bruddet c5. Jeg slipper å kaste bort tid med a6 og til slutt at springeren blir fordrevet fra et godt felt. Ulempen er at hvit kan spille springeren til b1-d2 og c4 hvor den står godt. **11.♘a4** Hvit velger å holde oppsyn med c5-feltet istedet. Ulempen er at c5-bruddet ikke kan stoppes.

11.♗xf6 besvares med gxf6 og g-linja blir en styrke, særlig med ♗b7. **11...♕a5** Det haster foreløbig ikke med c5, dama står aktivt her og binder opp hvits brikker, i tillegg kan jeg overføre henne til kongefløyen. **12. b3** En annen mulighet er 12.♕c2 ♗a6 13.♗xa6 ♕xa6 14.♖fc1 c5 15.dxc5 ♖ac8 Teksttrekket avlaster dama og gir springeren b2-feltet. **12...♗b7 13.♗xf6 ♗xf6** Her burde jeg nok spilt 13...gxf6. Aktivering av tårn i g-linja kombinert med ♗b7 og evt. ♕h5 gir gode angrepssjanser. Dessuten må jeg trekke løperen tilbake for å passe på c5-feltet. **14.♖c1 ♗e7 15.♕e2** Her tenkte jeg at hvits plan måtte være e3-e4-e5 i en mulig kombinasjon med dobling i c-linja. **15...♖ac8 16.♘d2** Sikter inn mot c4. **16...c5 17.♘c4 ♕d8 18.dxc5!?** Trolig spilt for å kvitte seg med randspringeren. Trekket gjør det lettere for meg å koordinere brikkene. **18...♘xc5 19.♘xc5 ♖xc5** Sikter inn mot g5. **20.♖fd1 ♕a8!?** Nå var jeg svært fornøyd med stillingen. **21.f3** Hvit murer igjen hvite felt, men det ender selvsagt opp i svekkelser på de mørke feltene. **21...♖g5** Truer ♗xf3. **22.e4** 22.♖f1 virker mindre svekkende. **22...f5** Den vanskeligste avgjørelsen under partiet. Jeg brukte nærmere 40 minutter på klokka. Det åpner opp for bl.a. gode angrepsmuligheter i f-linja. Objektivt sett er trekket mindre bra, det bør i. allefall forberedes med f.eks. a5 og ♔h8. I kampens hete ble fristelsen til et raskt kongeangrep for stor. **23.♖e1** 23.exf5 er den kritiske fortsettelsen. A) 23...♖f6 24.♔h1 (24.♖f1 er muligens det beste trekket til hvit, det dekker f3) 24...♖h6 25.fxe6 ♖gh5 26.♔g1 ♖xh2 27.♕e5 ♗xf3 28.gxf3 ♕xf3 med vinnende fordel. B) 23...♗xf3 24.♕xe6+ ♖f7 (24...♔h8 25.♕xe7 ♖xg2+ 26.♔f1 ♗xd1 27.♕xf8+ ♕xf8 28.♔xg2 ♗g4 29.♘d6 og hvit vinner) 25.♘e5 ♗xd1 26.♖c8+ ♕xc8 27.♕xc8+ ♖f8 28.♕e6+ med avgjørende fordel for hvit. **23...♗c5+** Terrorløper! **24.♔h1 ♖h5?** Her begynte jeg å ane noe avgjørende på h2. Trekket som burde vært spilt er dessverre 24...♖f6 som dekker sjakker på e6. Med ♖h5 ønsker jeg å lokke frem f-bonden. **25.♘a5 Sa5** Nå bytter jeg gjerne min hvitfeltsløper. Den har gjort sin jobb med å bane vei for sin sortfeltede "fetter". **25...♗d4 26.♘xb7 ♕xb7 27.exf5 e5??** Et grusomt trekk. Hvit kan spille f4 og tårnet står i slag. Jeg må trekke tårnet og dermed får hvit plutselig fribonde og 2 bønder i overvekt. Jeg oppdaget plutselig at 27...exf5 strander på 28.♕e6+ ♔h8 29.♕e8! og hvit kan velge mellom tårnet på h5 eller matt på f8. Den beste fortsettelsen er antakeligvis 27...♖e8 28.fxe6 ♕e7 29.g3 ♕g5 30.♔g2 ♗e5 osv. **28.♗e4** (28.f4!) **28...♕e7 29.♖c6??**

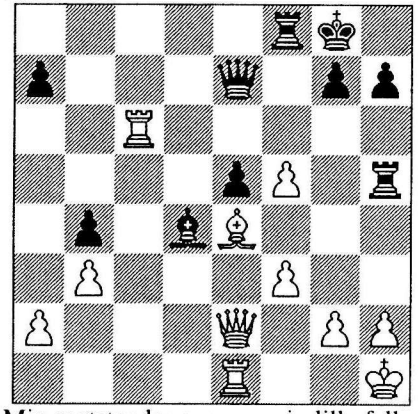

Min motstander overser min lille felle, matt i to! **29...♖xh2+ 0-1** *FR*

Løsning på oppgaver

(fra side 6)

1) 1.♖h4+! ♔xh4 [1...gxh4 2.♕g6#] **2.♕h7+ ♔g4 3.♕h3# 1-0** Ivanov-Grigorov, Sovjet 1987

2) 1.♕f5+ g6 2.♕f6!! og det finnes ikke forsvar mot **3.♕g7+ ♖xg7 4.♘f6#** [2... gxh5 3.♕xh6#] Denne stillingen er hentet fra Eduard Gufelds bok "My life in chess" (anbefales, finnes på biblioteket!). Gufeld viste den til Bobby Fischer og noen andre stormestere. Det Fischer ikke visste var at de andre hadde fått løsningen på forhånd og lot som om den var veldig lett a se, mens den dypt fortvilte Fischers ansikt var forvridd av skrekk siden han var den eneste som ikke klarte denne "lette" oppgaven. Etter ca. ett minutt fant han det riktige trekket og lyste opp i en ubeskrivelig glede.

3) 1.♕xd7!! ♕xd7 2.♗f6+ ♔h6 [2...♔g8 3.♘e7+ ♕xe7 4.dxe7 ♖e8 5.♖d8] **3.g5+ ♔h5 4.♘f4+ ♔h4 5.♔h2 ♗f2 6.g3+!! ♗xg3+ 7.♔g2** og trusselen ♖h1 avgjør. **1-0** Andres-Perez, La Habana 1987

4) 1.♗h6+ ♔g8 2.g7 ♔f7 [2...e5 3.♔e6! e4 4.♔f6 og hvit tar sorts bønder med løperen og sort må før eller siden spille ...♔h7 og da følger ♔f7 og g8♕; 2...e6+ 3.♔d6! (3.♔e5? ♔f7 4.♔d6 e5 remis siden hvit ikke har kontroll over f7) 3...♔f7 4.♔e5 ♔g8 5.♔f6 e5 6.♔e6 e4 7.♔f6 og hvit vinner på samme måte som etter 2...e5] **3.g8♕+! ♔xg8 4.♔e6 ♔h8 5.♔f7** fulgt av **6.♗g7#** Studie av Troitzky, 1895.

5) 1.♗b7!! [1.♗a6? ♔c7! remis etter 2.♔c5 d6+! fulgt av ♔xb8] **1...♔c7 2.♗a6! ♔xb8 3.♔d6 ♔a8 4.♔c7** med **5.♗b7#** i neste trekk. Studie av J. Gunst, 1922.

6) En offiser over holder ikke til vinst her, så hvit må derfor flytte springeren på g6 for å redde unna en offiser fra sorts konge. **1.♘h8+!** [ikke 1.♘f8 ♗d6!] **1...♔g8** Sort må fortsette å angripe hvits offiserer. Nå går ikke 2.♔xh2 (2.♘g5 ♘e3!) ♘e3! remis på grunn av dobbelttrusselen ♔xh7 og ♘g4+. **2.♔xg2 ♗f4** [ellers 3.♘g5] **3.♘g6 ♗h6!** Forhindrer ♘hf8 og forbereder en pattfelle! **4.♘g5 4...♗g7! 5.♘e7+!** Hvit må unngå å bytte vekk sin løper, men 5.♗e7 tillater ♗f6! med enten patt, løperavbytte eller offiserstap. Også 5.♗d8 ♗f6! 6.♘e7+ ♔f8 7.♘h7+ ♔e8 fører til remis. **5...♔h8** [5...♔f8 6.♘e6+] **6.♘f7+ ♔h7 7.♗h4!** Vinner! **7...♗f6! 8.♘g5+ ♔h6 9.♘g8+ ♔h5 10.♘xf6+! ♔xh4 11.♘f3#** Vakkert! Fra John Nunns "Tactical Chess Endings", studie av P. Sobolevsky, 1951.

T.S.K.U..... *(fortsatt fra side 11)*
være med så må man også fullføre hele kurset selv om det viser seg å være lite lønnsomt. Hvis man ikke greier å beholde, eller skaffe nye, instruktører med en viss dugnadsånd vil det så å si være umulig å ha kontinuitet med skolesjakkundervisningen som er en av T.S.K.U.'s målsettinger.

Etter planen er det meninga å starte et påfølgende kurs utpå nyåret med boka Spill Sjakk 2. Muligens kan vi starte opp på Tromsdalen skole da også. Ideelt sett burde vi i såfall være enda flere instruktører, så hvis det er noen som føler seg kallet kan de bare ta kontakt med undertegnede.

Ishavssjakken 1998

Tromsø Sjakklubb har herved gleden av å invitere til en nyvinning til sjakken her i Tromsø 14 november. Vi starter en ny type turnering hvor den sterkeste part må gi forgave. Alle spiller i samme klasse, men klasseinndelingen i det pågående klubbmesterskapet bestemmer hvilken forgave som gis. I klubbmesterskapet har vi klassene Mester, 1 og 2. Når en i klasse Mester møter en i klasse 1 tar klasse 1 spilleren bort en av mester spillerens bønder. Det samme skjer når en klasse 2 spiller møter en klasse 1 spiller. Det er da naturligvis klasse 2 spilleren som fjerner en av klasse 1 spillerens bønder. Hvis en klasse 2 spiller møter en klasse Mester spiller er det to klasser i forskjell. Da kan klasse 2 spiller ta bort en av mester spillerens lette offiserer. Han velger fritt løper eller springer.

For øvrig gjelder følgende:

- Det spilles 9 runder etter NSF's monradsystem
- Det spilles 25 minutter pr spiller pr parti
  Antatt svakeste spiller velger fritt hvilken brikke som skal fjernes beskrevet etter reglene nevnt overfor.
- Minst $^1/_3$ premieres.
- Spillested er bridgens hus
- Startkontingent er kr. 100,-
- Spilleprogram er som følger
  09^{00} - 09^{30} Opprop og påmelding
  09^{30} Siste frist for påmelding
  10^{00} - 10^{50} 1. runde
  11^{00} - 11^{50} 2. runde
  12^{00} - 12^{50} 3. runde
  13^{00} - 13^{50} 4. runde
  14^{00} - 14^{50} 5. runde
  14^{50} - 16^{00} Spisepause
  16^{00} - 16^{50} 6. runde
  17^{00} - 17^{50} 7. runde
  18^{00} - 18^{50} 8. runde
  19^{00} - 19^{50} 9. runde
  20^{00} Premieutdeling
- Turneringsleder er Frode Bull Jæger og assistent Trond Romsdal

Etter at turneringen er avsluttet og premiene delt ut, håper vi at så mange som mulig vil være med en tur ut på byen.

Styret informerer...

Ved Trond Romsdal

På styremøtet 15 oktober var det 7 saker på dagsorden. Som vanlig skulle referatet fra styremøtet forrige gang godkjennes. Sekretæren hadde ikke referat med og saken ble utsatt.

Sak 2 var spørreundersøkelsen som vi skal ha i løpet av året. Den har for så vidt ligget ferdig en stund, men vi ønsket også å finne noen flere spørsmål angående Sjakklefsa. Det var ønskelig å formulere noen spørsmål så medlemmene kunne si sin mening om bladet, og at vi derigjennom kunne få et bedre medlemsblad. Ytterligere tre spørsmål ble føyet til.

Sak 3 var Sjakklefsa. Dessverre har Sjakklefsa en tid blitt drevet med bare 4 medarbeidere. Dette er minst en for lite, slik at noe av vår filosofi med å spre arbeidet utover har falt noe i fisk. Arbeidsbyrden på de fire har derfor blitt ganske påtakelig, og aller verst har det vært for redaktøren som må mase på oss andre for å få inn stoff i tide. Man diskuterte derfor om det var noen som kunne være aktuell kandidat. Noen kom etter hvert på at vi skulle spørre Kjell Magne Johnsen om han kunne være interessert. Selv om det ikke er noen sak som har noe med styremøtet å gjøre, så er Kjell Magne blitt forespurt. Til vår store glede svarte Kjell Magne positivt på forespørselen, og vi er nå igjen 5 personer i redaksjonen til Sjakklefsa.

Sak 4 var Ishavssjakken. Denne turneringa var terminfesta til 14 – 15 november i denne måneden. Vi hadde opprinnelig tenkt at dette skulle være en hurtigsjakk turnering hvor også andre klubber skulle ha anledning til å delta. Etter hvert ble det klart at vi hadde nokså begrenset tid til å organisere en turnering som også andre klubber kunne være med i. Det ble derfor bestemt at vi skulle arrangere en lokal hurtigsjakk turnering over en dag, nemlig lørdag 14. november. Det var mye prat frem og tilbake om det skulle være monrad eller konrad, om det skulle være handikap eller ikke. Til slutt landet vi på en spennende nyvinning. Vi skulle arrangere en forgaveturnering. Jeg går ikke her nærmere inn på reglene, men henviser bare til side 22 hvor du finner invitasjon og alle regler.

Sak 5 var atter skolesjakk. Det var nødvendig å ta det opp da det dessverre visste seg at det ikke ble noen skolesjakk på Tromsdalen skole. Egentlig var dette ganske alvorlig fordi dette er den største skolen med det største potensialet. Dette skapte også en del irritasjon da Jens Otto to ganger hadde kopiert opp informasjon til skolen. Dette kostet nærmere 600 kroner, og er selvsagt penger klubben ganske enkelt bare har tapt uten å få noe igjen for. For øvrig ble det opplyst at det fortsatt var rundt 26 – 27 unger på kursene som var i gang.

Sak 7 var svindelen på Paletten. Det var tatt direkte kontakt med ledelsen på Paletten. De var ganske rystet over det vi hadde å fortelle, og foreslo en ordning hvor vi produserte et slags klippekort som vi selv solgte. Vi vil i fremtiden forsøke å finne et system som er helt vanntett, men er selvsagt glad for at Palletten ser alvorlig på saken.

Det var ikke kommet inn noe post, og neste styremøte var 29. oktober.

Adresseliste for styret i Tromsø sjakklubb

Leder:	Trond Romsdal Sommerfeldtsgt. 75 9009 Tromsø	Tlf: 77 63 11 65 Mob: 91 78 19 90 Arb: 77 61 55 74
Nestleder:	Jens Otto Jensen Varden 170 9018 Tromsø	Tlf: 77 67 19 77 Arb: 77 62 16 09
Sekretær:	Pål Nikolai Røyset Håkon den VII's gate 23 9011 Tromsø	Tlf: 77 68 22 09
Kasserer:	Frank Remman Olastien 8A-221 9012 Tromsø	Tlf: 77 65 78 14 Arb: 77 68 29 59
Materialforvalter:	Knut Are Hansen Morildvn. 16 9100 Kvaløysletta	Tlf: 77 61 15 02
Turneringsleder:	Frode Bull Jæger Gnist vn. 5 9014 Tromsø	Tlf: 77 67 50 43 Arb: 77 61 89 92
Rekrutteringsleder:	Jon Kristian Røyset Håkon den VII's gate 23 9011 Tromsø	Mob: 92 63 68 87 Arb: 77 62 77 70
Idékoordinator:	Jan Sigmund Berglund Innlandsvn. 119 9020 Tromsdalen	Tlf: 77 69 43 90